

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

Ons kenmerk
Z/275060

Plaats
's-Hertogenbosch

op de op 19 februari 2026 ontvangen aanvraag van Woningbouwvereniging Bergopwaarts om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De flora- en fauna-activiteit gaat over de gevolgen ten aanzien van beschermde dieren/of plantsoorten vanwege de voorgenomen renovatiewerkzaamheden aan woningen, uitgevoerd aan Dopheide 2 t/m 32 (even) en 36, Hennegras 1 t/m 12, 14, 15, 16 t/m 32 (even), 38 t/m 48 (even) en 54, Korstmos 24 t/m 34 (even), 33 t/m 47 (oneven), Lavendelheide 2 t/m 8 (even), 12 t/m 18 (even), 22, 23, 25 t/m 29, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 41 en 42, Struikheide 1 t/m 8, 10 t/m 62 (even) en 57 t/m 63 (oneven), Veenmossingel 9 t/m 41 (oneven), 45 t/m 81 (oneven), 85, 102 t/m 108 (even) en 112, postcodegebied 5754 te Deurne.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Namens dezen,

Dit document is digitaal ondertekend.

Besluit

Onderwerp

Op 19 februari 2026 hebben wij van Woningbouwvereniging Bergopwaarts een aanvraag ontvangen voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet. De omgevingsvergunning is aangevraagd voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, door het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan woningen. Deze activiteiten vinden plaats aan Dopheide 2 t/m 32 (even) en 36, Hennegras 1 t/m 12, 14, 15, 16 t/m 32 (even), 38 t/m 48 (even) en 54, Korstmos 24 t/m 34 (even), 33 t/m 47 (oneven), Lavendelheide 2 t/m 8 (even), 12 t/m 18 (even), 22, 23, 25 t/m 29, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 41 en 42, Struikheide 1 t/m 8, 10 t/m 62 (even) en 57 t/m 63 (oneven), Veenmossingel 9 t/m 41 (oneven), 45 t/m 81 (oneven), 85, 102 t/m 108 (even) en 112, postcodegebied 5754 te Deurne.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gezien de overwegingen die zijn opgenomen in dit besluit,

- I. aan Woningbouwvereniging Bergopwaarts, Dunantweg 10, 5751 CB te Deurne, de gevraagde vergunning te verlenen, op grond van artikel 5.1, tweede lid, onder g, van de Omgevingswet, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 11.37, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten en rustplaatsen of het opzettelijk wegnemen van nesten van de:
 - **gierzwaluw** (*Apus apus*);
 - **huismus** (*Passer domesticus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder b, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het opzettelijk verstoren van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - artikel 11.46, eerste lid, onder d, van het Besluit activiteiten leefomgeving, voor het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);voor de periode van 1 september 2026 tot en met 31 december 2031;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag en de aanvullende gegevens, voor zover deze gaat over de soorten als bedoeld onder I, onderdeel uitmaakt van dit besluit;
- III. aan dit besluit voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 2.7 'Voorschriften';
- IV. dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van dit besluit:
 - Quicksan Wet natuurbescherming Woningbouwvereniging Bergopwaarts 2023, Blom Ecologie B.V., 2023-0095, 2 maart 2023 (hierna: quickscan)
 - Aanvullend onderzoek ecologie Korstmos e.o. te Deurne, Blom Ecologie B.V., 2023-0269, 24 oktober 2024 (hierna: nader onderzoek)
 - Mitigatieplan renovatie Korstmos e.o. te Deurne, Blom Ecologie B.V., 2025-1598, 18 juni 2026 (hierna: activiteitenplan)
 - Aanvullende gegevens van 13 mei 2026 en 19 juni 2026.
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie
 - Bijlage 2: locaties van de maatregelen
 - Bijlage 3: meldingsformulier start handelingen beschermde soorten (zie voorschrift 1)

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit en wordt u door dit besluit rechtstreeks in uw belang getroffen, dan kunt u een bezwaarschrift hiertegen indienen. Dit kan tot 6 weken na de dag van verzending van het besluit. De verzenddatum is terug te vinden in de kennisgeving.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Het besluit treedt in werking de dag na verzending van het besluit. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch. De rechter besluit dan of het besluit wordt geschorst.

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:

<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen van een voorlopige voorziening (griffierecht).

INHOUDSOPGAVE

BESLUIT	2
PROCEDURELE OVERWEGINGEN	5
INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN	6
1. WETTELIJK KADER - OMGEVINGSWET	6
1.1 <i>BESCHERMINGSREGIMES</i>	6
1.2 <i>OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT</i>	6
2. TOETSING EFFECTEN RUIMTELIJKE INGREEP	7
2.1 <i>AANGEVRAAGDE ACTIVITEITEN</i>	7
2.2 <i>ONDERZOEK SOORTEN</i>	7
2.3 <i>MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN</i>	7
2.4 <i>ALTERNATIEVENAFWEGING</i>	8
2.5 <i>BELANG VAN DE AANVRAAG</i>	10
2.6 <i>MAATREGELEN</i>	11
2.7 <i>VOORSCHRIFTEN</i>	17
2.8 <i>STAAT VAN INSTANDHOUDING</i>	21
3. CONCLUSIE	21
BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE.....	22
BIJLAGE 2. LOCATIES VAN DE MAATREGELEN.....	23
BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN	26

Procedurele overwegingen

Aanvraag

Op 19 februari 2026 hebben wij van Woningbouwvereniging Bergopwaarts een aanvraag voor een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit, op grond van de Omgevingswet (artikel 5.1, tweede lid, onder g) ontvangen. De aanvraag is op 13 mei 2026 en 19 juni 2026 aangevuld.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/275060.

Gedragscode

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) volgens artikel 5.10, eerste lid, onder e, van de Omgevingswet bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als het aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

De aanvraag bevat voldoende informatie voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit is gevraagd.

Overige regelgeving

Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving of activiteit onder de Omgevingswet kan aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen. Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan de flora- en fauna-activiteit van de Omgevingswet niet betrokken.

Inhoudelijke overwegingen

1. Wettelijk kader - Omgevingswet

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Omgevingswet (hierna: Ow) zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Paragraaf 11.2.2 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: Bal) heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (hierna: Bkl) geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de vergunning.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Paragraaf 11.2.3 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74k van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Paragraaf 11.2.4 van het Bal heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS een vergunning kunnen verlenen. Artikel 8.74l van het Bkl geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een vergunning.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een vergunning is verleend. In de specifieke zorgplicht wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In onder andere artikel 5.40 en artikel 18.10 van de Ow zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

1.2 Omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben de Omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. Voor een flora- en fauna-activiteit zijn aanvullende kaders vastgelegd. Zo zijn voor bepaalde soorten en handelingen vrijstellingen opgenomen. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Verordening.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

De aangevraagde activiteiten gaan over een gehele gevel- en dakrenovatie van de woningen. De werkzaamheden bestaan uit het inrichten van de werklocatie, het gefaseerd opbouwen van steigers, werkzaamheden aan gevels, daken, dakgoten en hemelwaterafvoer (HWA), het aanbrengen of vervangen van isolatie, het vervangen van kozijnen, ramen en beglazing, werkzaamheden aan de cv en mechanische ventilatie, en overige inpandige werkzaamheden.

Deze activiteiten vinden plaats aan Dopheide 2 t/m 32 (even) en 36, Hennegras 1 t/m 12, 14, 15, 16 t/m 32 (even), 38 t/m 48 (even) en 54, Korstmos 24 t/m 34 (even), 33 t/m 47 (oneven), Lavendelheide 2 t/m 8 (even), 12 t/m 18 (even), 22, 23, 25 t/m 29, 31, 33, 34, 36, 37, 38, 40, 41 en 42, Struikheide 1 t/m 8, 10 t/m 62 (even) en 57 t/m 63 (oneven), Veenmossingel 9 t/m 41 (oneven), 45 t/m 81 (oneven), 85, 102 t/m 108 (even) en 112, gelegen in postcodegebied 5754 te Deurne. Het plangebied, bestaande uit 36 woonblokken, wordt gefaseerd over 3 jaar aangepakt. De fasering bestaat uit 3 verschillende fasen, en de planning is om ieder jaar 1 fase uit te voeren. De beoogde start van de werkzaamheden is september 2026. Naar verwachting zijn de werkzaamheden afgerond in januari 2029.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij de aanvraag gevoegde rapportage nader onderzoek.

Als vooronderzoek heeft literatuuronderzoek plaatsgevonden (NDFF/verspreidingsatlassen). Op 14 februari 2023 heeft een veldbezoek in het kader van een quickscan naar beschermde soorten plaatsgevonden. Het nader onderzoek naar de huismus heeft plaatsgevonden in 2024 volgens het Kennisdocument Huismus (BIJ12, 2023), het nader onderzoek naar gewone dwergvleermuizen heeft plaatsgevonden in 2024 volgens het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus) en het nader onderzoek naar gierzwaluw heeft plaatsgevonden in 2024 volgens het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2023).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

De aanvrager geeft aan dat er:

- 25 nestplaatsen van de gierzwaluw, waarvan 6 in fase 1 en 19 in fase 2;
- 32 nestplaatsen van de huismus, waarvan 17 in fase 1, 14 in fase 2 en 1 in fase 3;
- 6 zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 7 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis;
- 1 kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis;

aanwezig zijn in het plangebied.

Door de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen en de nesten vernield of beschadigd en worden gewone dwergvleermuizen verstoord. Hierbij wordt het groen in de directe omgeving voor de huismus wel behouden. Voor de fasering betekent dit dat in fase 1 sprake is van 3 zomerverblijfplaatsen en 3 paarverblijfplaatsen, in fase 2 van 3 zomerverblijfplaatsen, 2 paarverblijfplaatsen en 1 kraamverblijfplaats, en in fase 3 van 2 paarverblijfplaatsen.

Van de gewone dwergvleermuis zijn binnen het onderzoeksgebied 14 verblijfplaatsen aangetroffen. Het betreft 6 zomerverblijfplaatsen, 7 paarverblijfplaatsen en 1 kraamverblijfplaats op de volgende locaties:

- Dopheide 26, zomerverblijfplaats, 1 individu invliegend bij de kantpan;
- Hennegras 1, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend rond de gevel;
- Hennegras 2, zomerverblijfplaats, 1 individu uitvliegend bij de kantpan;
- Korstmos 47, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend rond de gevel;
- Struikheide 1, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend rond de gevel;
- Struikheide 32, zomerverblijfplaats, 1 individu uitvliegend bij de kantpan;
- Struikheide 40, zomerverblijfplaats, 1 individu invliegend bij de kantpan;
- Struikheide 40, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend bij de kantpan;
- Veenmossingel 47, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend rond de gevel;
- Veenmossingel 55, zomerverblijfplaats, 1 individu invliegend bij de kantpan;
- Veenmossingel 75, zomerverblijfplaats, 1 individu invliegend bij de stootvoeg;
- Veenmossingel 81, kraamverblijfplaats, 3 individuen uitvliegend bij de kantpan;
- Veenmossingel 81, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend rond de kantpan;
- Veenmossingel 102, paarverblijfplaats, 1 individu baltsend rond de gevel.

Van de gierzwaluw zijn binnen het plangebied 25 nestplaatsen aangetroffen. Het betreft de volgende locaties en aantallen:

- Dopheide 20, via de kantpan, 1 nestplaats;
- Hennegras 1, 5 en 15, via de kantpannen, 7 nestplaatsen;
- Hennegras 24 en 46, via de kantpannen, 3 nestplaatsen;
- Lavendelheide 22 en 34, via de dakvoet en de nokpan, 3 nestplaatsen;
- Struikheide 7, via de kantpannen, 2 nestplaatsen;
- Veenmossingel 61, 63, 69, 73, 75 en 79, via de dakvoet en de kantpannen, 9 nestplaatsen.

Van de huismus zijn binnen het plangebied 32 nestplaatsen aangetroffen. Het betreft de volgende locaties en aantallen:

- Dopheide 28 en 36, via de dakvoet aan de achterzijde en de kantpan, 2 nestplaatsen;
- Hennegras 1, 5 en 15, via de kantpan, 3 nestplaatsen;
- Hennegras 14, 24, 26, 30, 44 en 46, via de kantpan en onder het zonnepaneel, 7 nestplaatsen;
- Korstmos 47, via de kantpan, 1 nestplaats;
- Lavendelheide 16, 22 en 26, via de kantpan en de dakvoet aan de voorzijde, 5 nestplaatsen;
- Lavendelheide 25, 29 en 31, via de dakvoet aan de voorzijde en onder het zonnepaneel, 3 nestplaatsen;
- Struikheide 2, 6, 22, 24, 40, 42 en 54, via de kantpan, de nestkast en de dakvoet aan de voorzijde en achterzijde, 8 nestplaatsen;
- Veenmossingel 61, 67 en 73, via de nokpan en de dakvoet aan de voorzijde, 3 nestplaatsen.

2.4 Alternatievenafweging

Er zijn geen redelijke alternatieven mogelijk die zullen leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis te verlenen.

Locatie

De werkzaamheden zijn locatiegebonden, omdat deze betrekking hebben op de renovatie van de bestaande woningen binnen het plangebied aan Korstmos e.o. in Deurne. Het doel van de

werkzaamheden is het verbeteren van de isolatie van deze woningen om tocht-, vocht- en schimmelproblemen en temperatuurschommelingen te beperken en het binnenklimaat te verbeteren. Omdat het gaat om de renovatie van bestaande, verouderde woningen, moeten de werkzaamheden juist op deze locatie plaatsvinden. Een andere locatie vormt daarom geen bevredigende oplossing.

Inrichting en werkwijze

Een mogelijk alternatief voor renovatie is sloop en nieuwbouw. Sloop en nieuwbouw is aanzienlijk ingrijpender, kostbaarder en tijdrovender dan renovatie. Daarnaast leidt deze optie tot meer overlast voor huurders, omdat tijdelijke herhuisvesting noodzakelijk is. Ook zouden bij sloop en nieuwbouw nestlocaties en verblijfplaatsen van beschermde soorten volledig verloren gaan. Daarbij verkeren de woningen, gelet op hun bouwjaar uit de jaren 80, niet in een zodanig slechte staat dat sloop noodzakelijk is. Met renovatie kan reeds een aanzienlijk hoger energielabel worden gerealiseerd. Sloop en nieuwbouw is daarom geen andere bevredigende oplossing.

Een ander alternatief betreft inpandige isolatie, waarbij woningen van binnenuit worden geïsoleerd. Ook dit vormt geen bevredigende oplossing. Inpandige isolatie leidt tot verlies van woonoppervlak en mogelijk van daglicht, terwijl dit in deze woningen al beperkt is. Daarnaast bevinden zich onder de daken in veel gevallen slaapkamers. Bij inpandige isolatie zouden plafonds moeten worden verwijderd, waardoor ruimtes grotendeels leeg moeten worden gehaald. Dit leidt tot aanzienlijke extra overlast en een grotere impact voor bewoners.

Daarbij geldt dat inpandige isolatie, hoewel deze werkwijze geen directe aantasting van nestlocaties of verblijfplaatsen van beschermde soorten tot gevolg heeft, op langere termijn geen geschikt alternatief vormt. Door de mindere isolerende werking blijven koudebruggen grotendeels aanwezig, waardoor tocht, temperatuurschommelingen en vochtproblemen blijven bestaan. Dit leidt tot een verslechtering van het binnenklimaat en verhoogt de kans op vochtplekken en schimmelvorming. Een slecht woonklimaat heeft niet alleen negatieve gevolgen voor bewoners, maar ook voor de geschiktheid van de gebouwen als verblijfplaats of nestlocatie voor vleermuizen en vogels. Wanneer woningen op termijn niet meer voldoen aan basiswooneisen, neemt de kans toe dat woningen later intensiever moeten worden aangepast, leeg komen te staan of alsnog gerenoveerd moeten worden. Hierdoor kunnen bestaande nestlocaties en verblijfplaatsen alsnog ongeschikt raken of geheel verdwijnen. Deze werkwijze vormt daarom geen andere bevredigende oplossing.

Planning

De planning van de werkzaamheden is afgestemd op de kwetsbare periodes van de aanwezige beschermde soorten en vormt daarmee het meest gunstige alternatief. De gefaseerde renovatieroute is geheel opgesteld in het kader om de kwetsbare periode van aanwezige beschermde soorten te vermijden. Er wordt zo veel mogelijk één kant op gewerkt om verstoring te voorkomen.

Voor de huismus geldt dat de meest kwetsbare periode het broedseizoen van 1 maart tot en met 31 augustus betreft. Daarnaast is de soort kwetsbaar gedurende winterse omstandigheden. Om die reden worden de daken voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt in de periode van 1 september tot en met 28 februari. Indien sprake is van vorst of andere omstandigheden die uitstel rechtvaardigen, wordt het ongeschikt maken uitgesteld tot gunstigere omstandigheden.

Voor de gierzwaluw geldt dat de kwetsbare periode samenvalt met het broedseizoen van 15 april tot 1 september, waarbij mogelijk ook begin september nog broedparen aanwezig kunnen zijn. Daarom vinden de renovatiewerkzaamheden en het ongeschikt maken van nestlocaties plaats in de periode waarin gierzwaluwen niet in Nederland verblijven, dus van september tot en met april. In de periode

van 1 september tot 15 september wordt alleen gewerkt nadat met een broedvogelcontrole is vastgesteld dat geen gierzwaluwen meer aanwezig zijn.

Voor de gewone dwergvleermuis geldt dat de winterperiode het meest kwetsbaar is. Daarnaast is tussen 15 mei en 15 juli sprake van het kraamseizoen. De minst kwetsbare perioden zijn 15 april tot en met 15 mei en 1 september tot en met 15 oktober. De huidige verblijfplaatsen worden daarom in deze minst kwetsbare perioden onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt.

De renovatie wordt bovendien gefaseerd over 3 jaar uitgevoerd. Door deze fasering worden nestlocaties en verblijfplaatsen niet gelijktijdig aangetast en worden tijdens de uitvoering tijdelijke en permanente voorzieningen gerealiseerd. Daarmee worden negatieve effecten op de huismus, de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk beperkt. Een gunstigere planning waarbij minder effecten optreden op de aanwezige beschermde soorten is daarom niet mogelijk.

2.5 Belang van de aanvraag

In de aanvraag zijn de belangen voldoende onderbouwd om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voor de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis te verlenen.

De omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is gevraagd op grond van de belangen 'de volksgezondheid of openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 8.74j, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 8.74k, eerste lid, onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving.

Uit het uitgevoerde woonwensenonderzoek blijkt dat bewoners met name klachten ervaren over tocht en vocht. Daarnaast worden schimmelklachten genoemd en wordt verbetering van de isolatie regelmatig als wens benoemd. De woningen dateren uit de jaren 80 en voldoen, ondanks beperkte isolatiemaatregelen, niet de huidige eisen die worden gesteld. De renovatie is gericht op het verbeteren van het binnenklimaat van de woningen. In de bestaande situatie is sprake van vocht-, tocht- en schimmelproblemen. Vochtige woningen en schimmelvorming verhogen het risico op gezondheidsproblemen, zoals astma, luchtwegklachten, luchtweginfecties en allergieën. Daarbij leidt het ontbreken van goede isolatie en ventilatie tot een ongezond binnenmilieu. In een groot deel van de woningen is op de verdiepingen nog enkel glas aanwezig. Dit vergroot de kans op condensvorming aan de binnenzijde van de ruiten, waardoor vochtbelasting ontstaat en schimmelvorming in de woning wordt bevorderd. De beoogde renovatie, waaronder dak- en gevelisolatie en vervanging van kozijnen met HR++ glas, leidt tot verbetering van het binnenklimaat en daarmee tot vermindering van gezondheidsrisico's voor bewoners. Daarnaast is sprake van gezondheidsrisico's tijdens zomerse omstandigheden. Niet of slecht geïsoleerde woningen warmen snel op, met name ter hoogte van niet-geïsoleerde daken en ramen. Dit kan leiden tot hoge binnentemperaturen en gezondheidseffecten die uiteenlopen van vermoeidheid en hoofdpijn tot ernstige ademhalingsproblemen en hartfalen, in het bijzonder bij kwetsbare bewoners. De renovatie, en met name de dakisolatie, leidt tot een stabiel en koeler binnenklimaat en vermindert daarmee de gezondheidseffecten van warme weersomstandigheden.

De werkzaamheden maken daarnaast deel uit van de verduurzaming van het woningbezit van woningcorporatie Bergopwaarts. De woningen hebben momenteel gemiddeld energielabel C en B. Met de energiebesparende maatregelen wordt gestreefd naar een verbetering naar gemiddeld energielabel A tot A++. Daarmee dragen de werkzaamheden bij aan het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen en aan de reductie van de CO₂-uitstoot. De renovatie past daarmee binnen de nationale

beleidsdoelstellingen ten aanzien van klimaat en energietransitie. Daarnaast leidt de verduurzaming van de woningen niet alleen tot reductie van broeikasgasemissies, maar ook tot vermindering van energiekosten voor bewoners. Daarmee dragen de werkzaamheden ook bij aan kostenbesparing en bestaanszekerheid.

2.6 Maatregelen

In het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 13 mei 2026 en 19 juni 2026 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gierwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen.

In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Gierwaluw

Werken buiten kwetsbare periode

- Voor de gierwaluw is het broedseizoen de kwetsbare periode. Het broedseizoen van de gierwaluw loopt van 15 april tot 1 september.
- Per broedgeval kan dit echter wel verschillen, waardoor begin september nog broedparen aanwezig kunnen zijn.
- In de broedperiode zijn gierwaluwen sterk aan het nest gebonden. Daarom worden er in deze periode geen werkzaamheden uitgevoerd.
- In de periode van 15 september tot en met 15 april kan worden gewerkt.
- In de periode van 1 september tot en met 15 september zal alleen worden gewerkt nadat door middel van een broedvogelcontrole is vastgesteld dat geen gierwaluwen meer aanwezig zijn.

Ongeschikt maken

- De renovatiewerkzaamheden vinden volledig plaats in de periode dat gierwaluwen niet in Nederland verblijven, namelijk van 15 september tot en met 15 april.
- De huidige nestplaatsen worden hiermee in de minst kwetsbare periode ongeschikt gemaakt.

Alternatieve voorzieningen

- De vervangende permanente alternatieve nestplaatsen zijn beschikbaar voor de start van het broedseizoen van de gierwaluw, dus voor 15 april.
- Voor elke weg te nemen nestplaats zullen 3 vervangende voorzieningen van het type Vivara Pro IB GZ 03 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit terugkomen.
- De nestkasten worden op een voor de gierwaluw geschikte locatie aangebracht.
- De invliegopening van de nestkast wordt zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestlocatie aangebracht.
- In fase 1 gaan in blok 1, 3, 7 en 8 in totaal 6 nestplaatsen verloren. Hiervoor worden in blok 1 t/m 14 na de renovatie en vóór de start van het eerstvolgende broedseizoen in totaal 18 permanente gierwaluwkasten gerealiseerd.
- In fase 2 gaan in blok 22 t/m 30 in totaal 19 nestplaatsen verloren. Hiervoor worden bij een compensatiefactor van 3 in totaal 57 permanente gierwaluwkasten ingebouwd.
- Van deze voorzieningen worden 12 permanente gierwaluwkasten al eerder gerealiseerd in blok 15 t/m 17. Deze blokken worden in fase 1 gerenoveerd en hier zijn geen nestplaatsen aangetroffen. Deze kasten dienen als vroegtijdige compensatie voor de nestplaatsen die later in fase 2 in blok 22 t/m 30 verloren gaan.

- De overige 45 permanente gierzwaluwkasten worden na de renovatie van blok 22 t/m 30 gerealiseerd in deze woonblokken en zijn vóór de start van het eerstvolgende broedseizoen beschikbaar.
- Hierdoor zijn aan het eind van de renovatiewerkzaamheden in totaal 75 permanente gierzwaluwkasten gerealiseerd.

Huismus

Werken buiten kwetsbare periode

- De werkzaamheden worden zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periode van de huismus uitgevoerd.
- Voor de huismus geldt het broedseizoen van 1 maart tot en met 31 augustus als de meest kwetsbare periode.
- Bij strenge vorst, storm en/of zware regenval worden op voorhand geen werkzaamheden aan het dak uitgevoerd.

Ongeschikt maken

- Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden de daken onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt.
- Het ongeschikt maken gebeurt door borstels in de dakgoten te plaatsen.
- Het ongeschikt maken vindt plaats in de periode van 1 september tot en met 28 februari. Hiermee wordt de meest kwetsbare broedperiode volledig ontzien.
- Indien sprake is van een vorstperiode van minimaal 5 aaneengesloten dagen met een dag- en nachttemperatuur onder het vriespunt, of van andere omstandigheden die uitstel rechtvaardigen, wordt het ongeschikt maken uitgesteld tot gunstigere omstandigheden.

Tijdelijke voorzieningen

- Voorafgaand aan de renovatiewerkzaamheden worden tijdelijke alternatieve voorzieningen geplaatst om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige nesten en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen.
- Per weggenomen nestlocatie worden minimaal 2 alternatieve voorzieningen gerealiseerd, met een minimaal broedoppervlak van 12,5 centimeter bij 12,5 centimeter.
- In fase 1 gaan in blok 1 t/m 14 in totaal 17 nestlocaties verloren. Hiervoor worden, vóór het ongeschikt maken en de renovatie van deze blokken, in totaal 34 tijdelijke nestkasten van aan gebouwen geplaatst.
- In fase 2 gaan in blok 22 t/m 30 in totaal 14 nestlocaties verloren. Voor deze fase worden geen tijdelijke huismuskasten geplaatst, omdat de permanente huismuskasten die in fase 1 worden gerealiseerd, vóór het volgende broedseizoen en vóór het ongeschikt maken van blok 22 t/m 30 beschikbaar zijn. Deze voorzieningen functioneren daarom als uitwijkmogelijkheid voor de nestlocaties die in fase 2 verloren gaan.
- In fase 3 gaat in blok 36 in totaal 1 nestlocatie verloren. Hiervoor worden, vóór het ongeschikt maken en de renovatie van dit blok, aanvullend 2 tijdelijke huismuskasten in de omgeving geplaatst.
- Er geldt een minimale gewenningsperiode van 3 maanden voorafgaand aan het ongeschikt maken.
- Bij de planning van de werkzaamheden vanaf 1 september worden de tijdelijke huismuskasten vóór 1 juni geplaatst.
- Bij het verwijderen van de tijdelijke huismuskasten wordt opnieuw rekening gehouden met de minimale gewenningsperiode.
- In de directe omgeving van de voorzieningen is voldoende functioneel leefgebied aanwezig.

- De voorzieningen worden op maximaal 200 meter van de huidige nestlocaties geplaatst en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- De nestlocaties worden niet in de volle zon op de zuidgevels geplaatst, in verband met oververhitting.
- Meerdere voorzieningen worden bij elkaar geplaatst, waarbij de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen.
- De voorzieningen worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst en zodanig aangebracht dat voldoende veiligheid tegen predatoren aanwezig is.

Permanente voorzieningen

- Er worden inbouwstenen in de gevels gerealiseerd in de te renoveren woonblokken van het type Vivara Pro IB GZ 03 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit.
- Per weggenomen nestplaats worden minimaal 2 alternatieve voorzieningen gerealiseerd, met een minimaal broedoppervlak van 12,5 centimeter bij 12,5 centimeter.
- In fase 1 worden in blok 1 t/m 18 vóór 31 mei in totaal 62 permanente huismuskasten aangebracht. Hiermee worden de 17 nestlocaties gecompenseerd die in blok 1 t/m 14 verloren gaan, waarvoor bij een compensatiefactor van 2 in totaal 34 voorzieningen benodigd zijn.
- In fase 2 gaan in blok 22 t/m 30 in totaal 14 nestlocaties verloren. Hiervoor zijn bij een compensatiefactor van 2 in totaal 28 voorzieningen benodigd. Deze 28 permanente huismuskasten zijn reeds vóór het ongeschikt maken van fase 2 gerealiseerd binnen de 62 permanente huismuskasten in blok 1 t/m 18. Daarnaast worden in fase 2 op de huidige locaties in blok 23 t/m 28 nog 20 aanvullende permanente huismuskasten teruggeplaatst wanneer deze gerenoveerd zijn.
- In fase 3 gaat in blok 36 in totaal 1 nestlocatie verloren. Hiervoor zijn bij een compensatiefactor van 2 in totaal 2 voorzieningen benodigd. Hiervoor worden 2 permanente huismuskasten in blok 32 en 34 ingebouwd en worden 2 permanente huismuskasten in blok 35 en 36 gerealiseerd.
- De voorzieningen worden op maximaal 200 meter van de huidige nestlocaties geplaatst en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- De nestlocaties worden niet in de volle zon op het zuiden geplaatst, in verband met oververhitting.
- Er worden meerdere voorzieningen bij elkaar geplaatst, waarbij de openingen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen.
- De voorzieningen worden op minimaal 3 meter hoogte geplaatst en zodanig aangebracht dat voldoende veiligheid tegen predatoren aanwezig is.

Fasering werkzaamheden

- Voor een deel van de woonblokken worden eerst tijdelijke kasten geplaatst.
- Daarna functioneren direct aangebrachte permanente voorzieningen als tijdelijke en permanente voorziening.
- Er worden meer permanente voorzieningen gerealiseerd dan op grond van de kennisdocumenten is voorgeschreven hierdoor kan een deel van de gerealiseerde permanente voorzieningen worden ingezet als uitwijkmogelijkheid voor nestlocaties die in latere fases worden aangetast.
- Door deze fasering wordt verstoring van de huismus zo veel mogelijk beperkt.

Gewone dwergvleermuis

Ongeschikt maken

- De minst kwetsbare perioden voor de gewone dwergvleermuis zijn 15 april t/m 15 mei en 1 september t/m 15 oktober.
- De huidige verblijfplaatsen worden in deze minst kwetsbare periodes ongeschikt gemaakt.
- De verblijfplaatsen worden onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog ongeschikt gemaakt.
- Bij het ongeschikt maken gelden de volgende weersomstandigheden:
 - een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang;
 - maximaal windkracht 4 Bft;
 - maximaal lichte regen.
- Er worden exclusion flaps toegepast, zodat vleermuizen het gebouw nog kunnen verlaten.
- De aanwezige openingen worden met weringsborstels, rondschuim of ander materiaal afgedicht, zodat vleermuizen de bebouwing niet meer kunnen binnengaan.
- De voorzieningen blijven minimaal 3 aaneengesloten dagen aanwezig.
- Er wordt expliciet geen gebruikgemaakt van folie, netten of purschuim.

Controleronde

- Tussen het ongeschikt maken en de uitvoering van de renovatie wordt met een controlebezoek uitgesloten dat nog vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.
- De controleronde vindt 3 dagen na het ongeschikt maken plaats.
- Het controlebezoek wordt uitgevoerd tijdens een avondbezoek vanaf zonsondergang of tijdens een ochtendbezoek tot zonsopkomst.
- Bij het controlebezoek gelden de volgende weersomstandigheden:
 - een temperatuur van minimaal 8 graden Celsius bij zonsondergang;
 - maximaal windkracht 4 Bft;
 - maximaal lichte regen.

Tijdelijke voorzieningen

Zomer- en paarverblijfplaatsen

- Voorafgaand aan de werkzaamheden worden tijdelijke alternatieve voorzieningen geplaatst om de periode tussen het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen en het realiseren van de permanente voorzieningen te overbruggen.
- Voor fase 1, blok 1 t/m 14, worden bij 6 weg te nemen verblijfplaatsen 28 tijdelijke vleermuiskasten vóór juni geplaatst (bij ongeschikt maken in september).
- In fase 1 worden de voor fase 2 benodigde permanente vleermuisvoorzieningen al gerealiseerd. Deze voorzieningen kunnen daardoor als uitwijkmogelijkheid worden gebruikt voor de verblijfplaatsen die in fase 2 verloren gaan, zodat voor die fase geen afzonderlijke tijdelijke vleermuiskasten nodig zijn (zie kopje 'permanente voorzieningen'). Op deze manier zijn er steeds voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar.
- In fase 3 gaan in blok 35 en 36 in totaal 2 verblijfplaatsen verloren. Hiervoor worden vóór het ongeschikt maken en de renovatie van deze blokken 8 tijdelijke vleermuiskasten in de omgeving geplaatst.
- Hierbij wordt een variatie toegepast in het type VK WS 01 en VK MP 08 van Vivara Pro of van minimaal vergelijkbare kwaliteit en afmeting.
- De tijdelijke voorzieningen worden aan gebouwen in de directe omgeving geplaatst.
- Voor de gewone dwergvleermuis wordt voor zomer- en paarverblijfplaatsen rekening gehouden met een minimale gewenningsperiode van 3 maanden.

- Bij het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten na afloop van de renovatie wordt, onder begeleiding van een ter zake deskundige ecooloog, opnieuw rekening gehouden met de minimale gewenningsperiode.
- De vleermuiskasten worden op verschillende oriëntaties en in verschillende kleuren aangeboden.
- De voorzieningen worden op maximaal 200 meter van de huidige verblijfplaatsen geplaatst, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.
- De voorzieningen worden op minimaal 4 meter hoogte, en bij voorkeur hoger dan 5 meter, geplaatst en voorzien van een vrije in- en uitvliegroute.
- De voorzieningen worden zodanig aangebracht dat voldoende veiligheid tegen predatoren aanwezig is en verstoring door kunstlicht zo veel mogelijk wordt beperkt.
- De voorzieningen worden zo veel mogelijk buiten bekende paarterritoria van andere vleermuizen geplaatst.

Kraamverblijfplaats

- Voor de kraamverblijfplaats bij Veenmossingel 81 worden geen tijdelijke kraamkasten geplaatst. In plaats daarvan worden 5 permanente kraamvoorzieningen voorafgaand aan de aantasting van de oorspronkelijke kraamverblijfplaats gerealiseerd.
- Deze voorzieningen functioneren in de tussenliggende periode als tijdelijke voorzieningen voor de kraamverblijfplaats.
- Het woningblok met de kraamverblijfplaats wordt tussen januari en maart in fase 3 gerenoveerd. Hierdoor hebben de kraamvoorzieningen in blok 8 en 9 een volledige kraamperiode doorlopen als gewenningsperiode voordat de oorspronkelijke kraamverblijfplaats verdwijnt.
- Hierdoor kunnen deze voorzieningen als alternatieve voorzieningen functioneren en heeft de kraamkolonie voldoende tijd om aan deze voorzieningen te wennen.

Permanente voorzieningen

Zomer- en paarverblijfplaatsen

- Voor de 6 zomerverblijfplaatsen en 7 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden in totaal 60 permanente voorzieningen gerealiseerd in de gevels. Hiervoor worden voorzieningen van het type Vivara Pro IB VL 06 in combinatie met IB VL 07 of van minimaal vergelijkbare kwaliteit en afmeting toegepast. De minimale afmeting van een permanente vleermuisvoorziening bedraagt 15 centimeter breed, 80 centimeter hoog en 2 centimeter diep.
- De permanente voorzieningen worden gefaseerd over 3 jaar ingebouwd. Dit ziet er als volgt uit:
 - In fase 1 gaan in blok 1 t/m 14 in totaal 6 verblijfplaatsen verloren. Hiervoor zijn bij een compensatiefactor van 4 in totaal 24 voorzieningen benodigd. In blok 1 t/m 18 worden in totaal 48 permanente vleermuisvoorzieningen gerealiseerd. Van deze voorzieningen dienen 24 ter mitigatie van de verblijfplaatsen die in fase 1 verloren gaan, zijn 24 reeds beschikbaar als uitwijkmogelijkheid voor fase 2 en vormen 4 een aanvullende overcompensatie.
 - In fase 2 gaan in blok 22 t/m 30 in totaal 5 verblijfplaatsen verloren. Hiervoor zijn bij een compensatiefactor van 4 in totaal 20 voorzieningen benodigd. Deze 20 permanente vleermuisvoorzieningen zijn al vóór het ongeschikt maken van fase 2 beschikbaar, omdat zij deel uitmaken van de 48 permanente vleermuisvoorzieningen die in fase 1 zijn gerealiseerd. Daarnaast worden op locaties waar verblijfplaatsen zijn aangetroffen extra permanente voorzieningen teruggebracht, zodat ook in de definitieve situatie terugkeer op of nabij de oorspronkelijke locaties mogelijk is.

- In fase 3 gaan in blok 35 en 36 in totaal 2 verblijfplaatsen verloren. Hiervoor zijn bij een compensatiefactor van 4 in totaal 8 voorzieningen benodigd. In blok 32 en 34 worden 6 permanente vleermuisvoorzieningen gerealiseerd en in blok 35 en 36 worden daarnaast 4 permanente vleermuisvoorzieningen gerealiseerd. Daarmee worden in fase 3 in totaal 10 permanente voorzieningen gerealiseerd.
- Per weggenomen vleermuisverblijfplaats worden minimaal 4 alternatieve vleermuisvoorzieningen gerealiseerd.
- De voorzieningen worden op verschillende oriëntaties aangeboden.
- De voorzieningen worden op minimaal 4 meter hoogte, en bij voorkeur hoger dan 5 meter, geplaatst en voorzien van een vrije in- en uitvliegroute.
- De voorzieningen worden zodanig aangebracht dat voldoende veiligheid tegen predatoren aanwezig is en verstoring door kunstlicht zo veel mogelijk wordt beperkt.

Kraamverblijfplaats

- Voor de kraamverblijfplaats worden in totaal 9 permanente kraamvoorzieningen gerealiseerd van het type VMPMK3 van Unitura of van minimaal vergelijkbare kwaliteit en afmeting.
- 5 van deze voorzieningen zijn al gerealiseerd voordat de huidige kraamverblijfplaats wordt aangetast.
- Een deel van de permanente kraamvoorzieningen ligt op circa 60 meter afstand van de huidige kraamverblijfplaats.
- De permanente kraamvoorzieningen worden op 3 verschillende oriëntaties aangeboden. Hierdoor ontstaat variatie in microklimaat en kan de kraamkolonie wisselen tussen verblijfplaatsen met verschillende temperatuur- en vochtigheidsomstandigheden.
- De voorzieningen bestaan uit meerdere lagen en afzonderlijke compartimenten. Hierdoor kunnen vleermuizen binnen dezelfde voorziening dieper of juist dichterbij de buitengevel verblijven, afhankelijk van de gewenste temperatuur en vochtigheid.

De locaties van de voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

Afwijking Kennisdocument

Afwijking afstand alternatieve kraamvoorzieningen

Volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2024) dienen tijdelijke vervangende kraamverblijfplaatsen binnen 50 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats te worden geplaatst. In dit geval worden de alternatieve kraamvoorzieningen in blok 8 en 9 gerealiseerd op een afstand van circa 60 meter van de huidige kraamverblijfplaats bij Veenmossingel 81. Door de voorzieningen verder dan 50 meter van de kraamverblijfplaats te plaatsen wordt afgeweken van het Kennisdocument.

De voorgestelde locaties zijn ondanks de grotere afstand tot de oorspronkelijke kraamverblijfplaats een volwaardig alternatief, omdat op deze locaties direct een groter aantal duurzame, permanente kraamvoorzieningen beschikbaar komt in de wijk. Wanneer tijdelijke kasten zouden worden toegepast, worden deze na afronding van de renovatie verwijderd of verliezen zij op termijn hun functionaliteit door veroudering. Daarnaast staan de kraamvoorzieningen functioneel met elkaar in verbinding via de aanwezige bebouwing en bomenstructuren tussen de Veenmossingel en de Struikheide. Deze vliegroute blijft tijdens de ontwikkeling behouden. Hierdoor kunnen gewone dwergvleermuizen zich tussen de verschillende verblijfplaatsen verplaatsen. Gelet hierop is voldoende onderbouwd dat de alternatieve kraamvoorzieningen, ondanks de grotere afstand tot de huidige verblijfplaats, functioneel zijn.

2.7 Voorschriften

Wij nemen in aanvulling op voorgestelde maatregelen de volgende voorschriften op om de staat van instandhouding te kunnen borgen voor de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis:

Algemene voorschriften

1. De vergunninghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden beginnen bekend is, maar uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De vergunninghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl, als bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere activiteiten als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze vergunning kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de vergunninghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de vergunninghouder handelende (rechts)personen. De vergunninghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan dit besluit verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van dit besluit en de daaraan verbonden voorschriften, zo dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van dit besluit op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De vergunninghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de activiteiten (inclusief alle maatregelen die er voor de soorten worden genomen) uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 2) en de aanvullende gegevens van 13 mei 2026 en 19 juni 2026.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor vergunning is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken, uitvoeren van de controlerende en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op eerste verzoek van een toezichthouder te worden gegeven.
9. De vergunninghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen voor het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven. Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk 2 werkdagen voor de start van de werkzaamheden. Mail het ecologisch werkprotocol naar info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

10. Zodra alle handelingen en activiteiten zijn uitgevoerd die betrekking hebben op de beschermde soorten opgenomen in de vergunning, dient de afronding van de werkzaamheden bij ons te worden gemeld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de gerealiseerde permanente voorzieningen, het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen en de inrichting van het plangebied. Dit dient u te doen door het logboek naar ons op te sturen via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

De algemene voorschriften zijn opgenomen voor een juiste toepassing en naleving van de vergunning door de vergunninghouder en gemachtigde(n).

Specifieke voorschriften

Deze specifieke voorschriften gaan voor op de algemene voorschriften, waaronder het activiteitenplan. Indien de specifieke voorschriften afwijken van de voorgestelde maatregelen/aanpak in het activiteitenplan, gaan de specifieke voorschriften voor.

Ongeschikt maken

11. Ongeschikt maken mag, gezien de gelijkwaardige geschiktheid van de bebouwing voor gewone dwergvleermuis, gierzwaluw en huismus, enkel plaatsvinden buiten de kwetsbare kraamperiode en winterperiode van de gewone dwergvleermuis, en buiten het broedseizoen van de huismus en gierzwaluw. Dit betekent dat ongeschikt maken van de bebouwing alleen is toegestaan in de periode van 1 september tot en met 31 oktober. Daarbij geldt het volgende:
- Het ongeschikt maken in september mag pas gebeuren nadat door een bevoegd ecooloog geconstateerd is dat de nesten van de huismussen en gierzwaluwen zijn verlaten en er geen jongen of eieren meer in het nest aanwezig zijn.
 - Ongeschikt maken in de periode van 15 tot en met 31 oktober is enkel toegestaan, indien dit ecologisch is onderbouwd in relatie tot het seizoensverloop en de weersomstandigheden. Er dient onderbouwd te worden dat vleermuizen nog voldoende actief zijn om hun verblijfplaats te verlaten. Deze onderbouwing dient te worden vastgelegd in het logboek.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de nest- en verblijfplaatsen in de juiste periode ongeschikt worden gemaakt. Bij de maatregelen is benoemd dat het ongeschikt maken van vleermuisverblijfplaatsen in de actieve periode van 15 april tot 15 oktober kan plaatsvinden. Dit is echter binnen het broedseizoen van de huismus en de gierzwaluw en binnen de kwetsbare kraamperiode van de gewone dwergvleermuis. Volgens de betreffende Kennisdocumenten mag er gedurende deze kwetsbare periodes niet ongeschikt gemaakt worden. Middels dit voorschrift wordt voorkomen dat individuen indirect of direct gedood of verwond raken als gevolg van het ongeschikt maken in de onjuiste periode.

12. Het is niet toegestaan verblijfplaatsen ongeschikt te maken op dagen met winterse neerslag, bestaande uit natte sneeuw, hagel of ijzel, bij vorst, bestaande uit temperaturen onder 0,0 graden Celsius, of wanneer volgens het KNMI of een gelijkwaardig weerinstituut voor 1 of meer van de 3 daaropvolgende dagen nachtvorst en/of winterse neerslag wordt verwacht. Bij deze omstandigheden worden de werkzaamheden uitgesteld totdat deze niet langer van toepassing zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat huismussen na het ongeschikt maken onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.

13. Wanneer een opening direct wordt afgesloten, dient gecontroleerd te worden dat vleermuizen via een exclusion voorziening de verblijfplaats kunnen verlaten. Wanneer dit niet zeker is, dient de opening te worden afgesloten middels een exclusion voorziening. In het ecologisch werkprotocol moet worden vastgelegd op welke wijze gecontroleerd wordt of een verblijfplaats ook via een andere uitvliegopening te verlaten is.

Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vleermuizen hun verblijfplaats altijd kunnen verlaten via een exclusion voorziening nadat de verblijfplaatsen ontoegankelijk zijn gemaakt. Volgens de maatregelen worden exclusion voorzieningen toegepast, maar er wordt niet duidelijk gemaakt of ook elke mogelijke invliegopening wordt voorzien van een exclusion voorziening.

14. Bij het ongeschikt maken van de kantpannen/kopgevels voor de gierzwaluw en de huismus dient voorkomen te worden dat vleermuizen worden opgesloten. Daarom dient er elke 2 meter een exclusion voorziening geplaatst te worden.

Dit voorschrift is opgenomen omdat vleermuizen ook via de kantpannen in- en uit een verblijfplaats kunnen vliegen. Wanneer deze ongeschikt gemaakt worden voor de gierzwaluw en de huismus, kunnen vleermuizen worden opgesloten in de verblijfplaats en daardoor kunnen ze worden gedood als er geen andere uitvliegopeningen meer beschikbaar zijn.

Controlerende

15. De controlerende dient te voldoen aan het volgende:
- Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen minimaal 3 nachten met gunstige weersomstandigheden te zitten. Onder gunstige weersomstandigheden wordt verstaan dat gedurende de eerste 2 uur na zonsondergang wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in het Vleermuisprotocol 2021 voor het uitvoeren van onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Op deze manier wordt geborgd dat vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en dat ze onder gunstige weersomstandigheden een andere verblijfplaats kunnen zoeken.
 - De controlerende dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het Vleermuisprotocol 2021. Met uitzondering van de neerslag. Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn.
 - Er kan pas gestart worden met de renovatiewerkzaamheden nadat de bebouwing natuurvrij is verklaard door een ecooloog.
 - In het logboek dient het volgende te worden vastgelegd:
 - i. hoe en wanneer de bebouwing natuurvrij is verklaard;
 - ii. Op welke wijze de controlerende is uitgevoerd;
 - iii. de resultaten van de controlerende;
 - iv. de datum, tijd, aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende.

De bovenstaande voorschriften over de controlerende zijn opgenomen om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

Alternatieve voorzieningen huismus en gierzwaluw

16. De tijdelijke en permanente voorzieningen voor de gierzwaluw en de huismus mogen niet te heet worden in de zon. Ze dienen tussen 09:00 en 19:00 uur in de schaduw te hangen, of op een noord- of oostgevel geplaatst te zijn.

Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat de nestkasten te heet worden, waardoor de eieren niet uit kunnen komen en jongen dood kunnen gaan.

17. Ten minste 1 van de te plaatsen permanente nestkasten dient zo dicht mogelijk bij de huidige nestplaats geplaatst te worden, dit betekent dat ze ten minste op hetzelfde adres als de huidige nestplaats gerealiseerd moet worden en kort (< 50 cm) onder de dakrand/kantpan gerealiseerd dienen te worden.

Dit voorschrift is opgenomen omdat gierzwaluwen honkvast zijn en een nestplaats niet vinden als die zo te ver van de huidige locatie is geplaatst.

Alternatieve voorzieningen gewone dwergvleermuis

18. 2 kasten dienen buiten de isolatieschil te worden gerealiseerd. Dit betekent dat de 2 voorzieningen tegen de buitenmuur aan moeten worden gerealiseerd (binnenmuur – isolatie – kast – buitenmuur). Deze dienen op 2 verschillende windrichtingen te worden geplaatst, waarvan in elk geval 1 voorziening op een zuidgevel en de andere op de oost- of westgevel.
19. 1 kast dient tussen de isolatie te worden gerealiseerd. Zodat de gehele kast omgeven is door isolatiemateriaal en alleen bij de invliegopening de isolatie ontbreekt (binnenmuur – isolatie – kast – isolatie - buitenmuur).
20. 1 kast dient binnen de isolatieschil te worden gerealiseerd. Dit betekent dat de voorziening tegen het binnenblad aan moet worden gerealiseerd (binnenmuur – kast – isolatie – buitenmuur OF binnenmuur – dunne laag isolatie – kast – dikkere laag isolatie – buitenmuur). Alleen bij de invliegopening mag de isolatie ontbreken.
21. De kasten mogen niet in dezelfde gevel worden gerealiseerd.
22. Alle isolatiematerialen die bij de kasten worden gebruikt in de spouwmuur dienen een vergelijkbare isolatiewaarde (Lambdawaarde) te hebben.

Deze voorschriften zijn opgenomen om de kraamverblijfplaats op de juiste wijze permanent te mitigeren, en om te borgen dat er voldoende variatie aanwezig is in verblijfplaatsen. Een kraamgroep gebruikt vaak meerdere delen in het gebouw, waardoor ze plekken hebben met verschillende microklimaten. Ook gedurende het kraamseizoen stellen ze andere eisen aan het klimaat van de verblijfplaats. Door voorzieningen op verschillende wijzen in te bouwen, krijgen de voorzieningen verschillende microklimaten. Daardoor zijn er altijd plekken waar het microklimaat geschikt is voor de gewone dwergvleermuis tijdens de kraamperiode

23. Voor de mitigatie van de kraamverblijfplaats dienen ten minste 2 aanvullende kleine vleermuiskasten te worden gerealiseerd. Deze kasten dienen ten minste 30 centimeter breed en 80 centimeter hoog te zijn. Deze kleine vleermuiskasten dienen in de isolatielaag te worden ingebouwd en aan de voor- en achterzijde door isolatie te worden omringd.

Dit voorschrift is opgenomen omdat van grote permanente kraamvoorzieningen onvoldoende zeker is dat deze bij gebruik door een kleiner aantal gewone dwergvleermuizen voldoende warmte bufferen tijdens koudere perioden in het kraamseizoen. Door ook 2 kleinere, geïsoleerde vleermuiskasten te realiseren, wordt geborgd dat er voldoende warme verblijfsmogelijkheden beschikbaar zijn. Vleermuizen kunnen kleinere verblijfplaatsen

namelijk beter zelf opwarmen dan grotere ruimten (Racey & Swift, 1981; Heikendorf & Kugelschafter, 2003). Dit opwarmen lukt mogelijk onvoldoende of minder goed bij grotere ruimten. Door de kleinere kasten rondom met isolatie te bekleden, blijft warmte beter in de verblijfsruimte aanwezig. Per voorziening die op deze manier wordt aangebracht, mag er 1 voorziening voor de zomer- en paarverblijfplaatsen minder worden geplaatst. Want deze voorziening functioneert ook als een zomerverblijfplaats.

24. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dient plaats te vinden binnen de vergunningsperiode en buiten de kwetsbare kraam- en winterperiode, in de periode 1 augustus – 31 oktober.
25. Hiervoor geldt tevens weer de gewenningsperiode van 1 geheel kraamseizoen.
26. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen in de eerste helft van april en/of in de tweede helft van oktober is enkel toegestaan, indien dit ecologisch is onderbouwd in relatie tot het seizoensverloop en de weersomstandigheden. Indien de kwetsbare periodes afwijken van de in dit voorschrift genoemde periode, dan dient dit door de ecooloog gemotiveerd vastgelegd te worden in het logboek.
27. Het eventueel verwijderen van tijdelijke voorzieningen dient plaats te vinden binnen de vergunningsperiode.
28. Voor het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen dient gecontroleerd te worden of de voorziening ‘leeg’ is. De kasten mogen alleen verwijderd worden op het moment dat er geen huismus, gierzwaluw of vleermuis aanwezig is in de kast.

Bovenstaande voorschriften zijn opgenomen om te voorkomen dat de tijdelijke voorzieningen te vroeg worden verwijderd en/of worden verwijderd op een moment dat het vleermuisen verstoord. In de winterperiode mag de kast niet verwijderd worden, omdat de vleermuis bij terugkomst bij de verblijfplaats erachter komt dat de verblijfplaats weg is. Dat leidt tot stress, waardoor meer energie verloren gaat. Deze energie kan hij niet aanvullen.

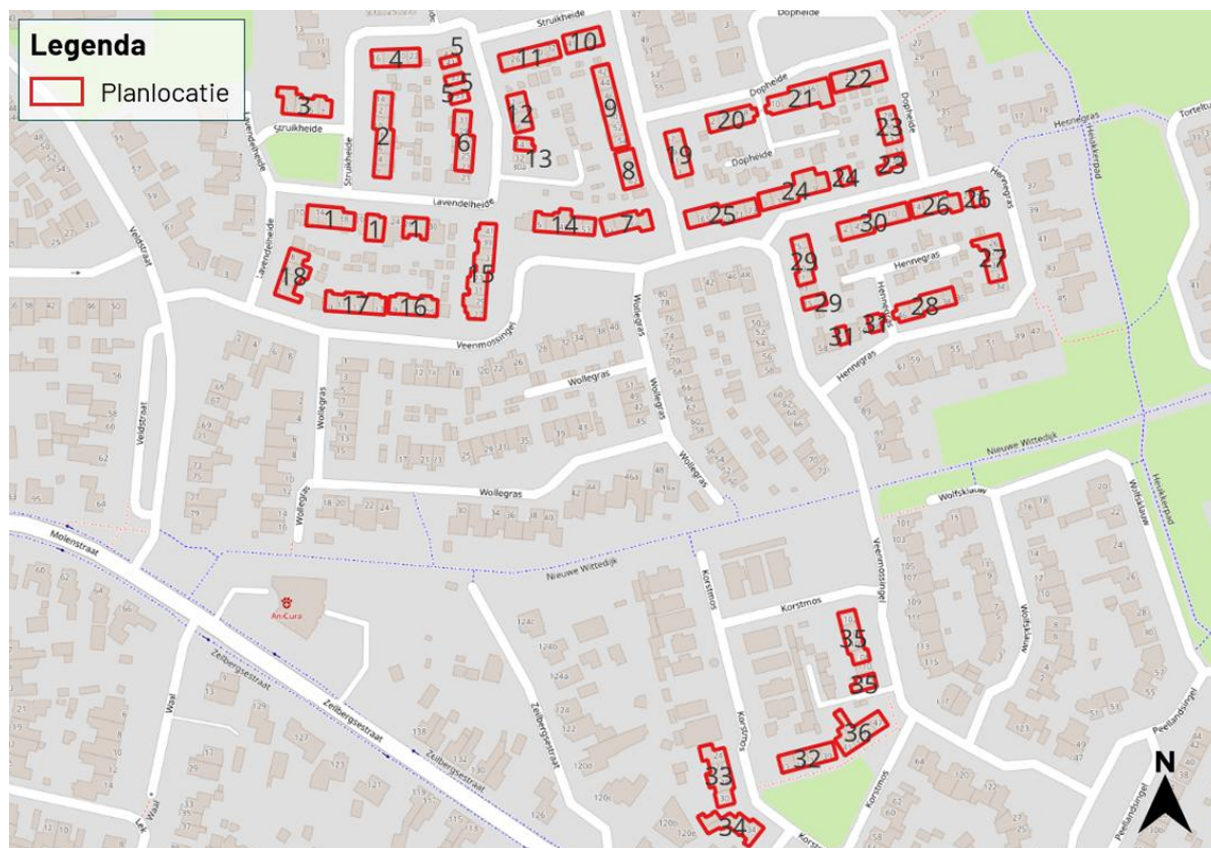
2.8 Staat van instandhouding

Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis niet in het geding. Dit omdat voor, tijdens en na de werkzaamheden maatregelen worden getroffen.

3. Conclusie

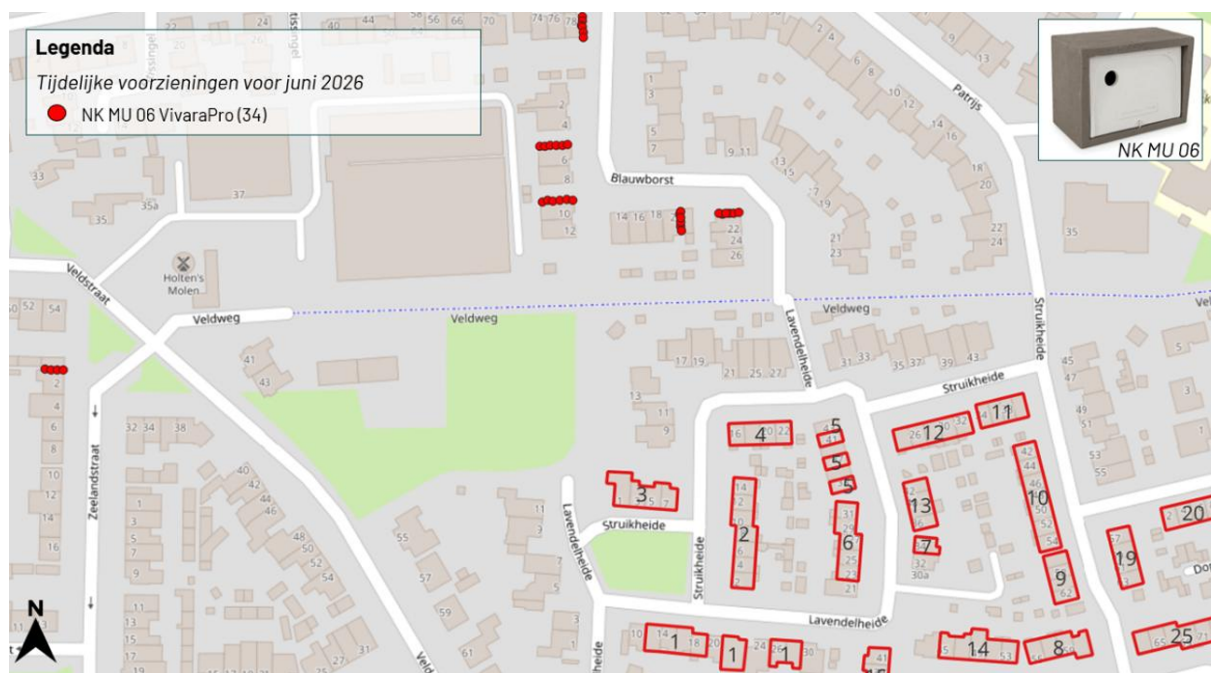
De gevraagde omgevingsvergunning op grond van de Omgevingswet, voor een flora- en fauna-activiteit, wordt voor de gierzwaluw, huismus en gewone dwergvleermuis en beschreven activiteiten verleend. Aan deze omgevingsvergunning zijn voorschriften verbonden.

Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie

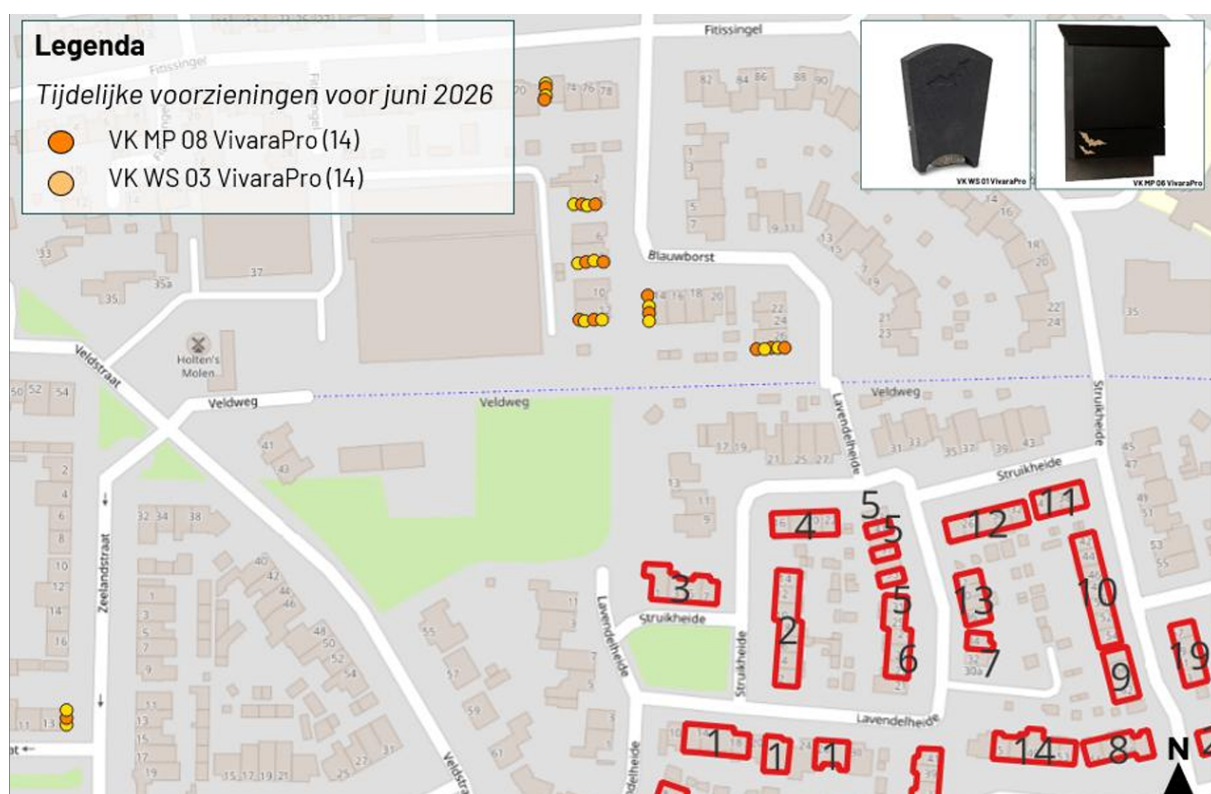

Figuur 1. Locatie Korstmos e.o. te Deurne. De activiteiten vinden plaats aan de woningen binnen het omliggende gebied.

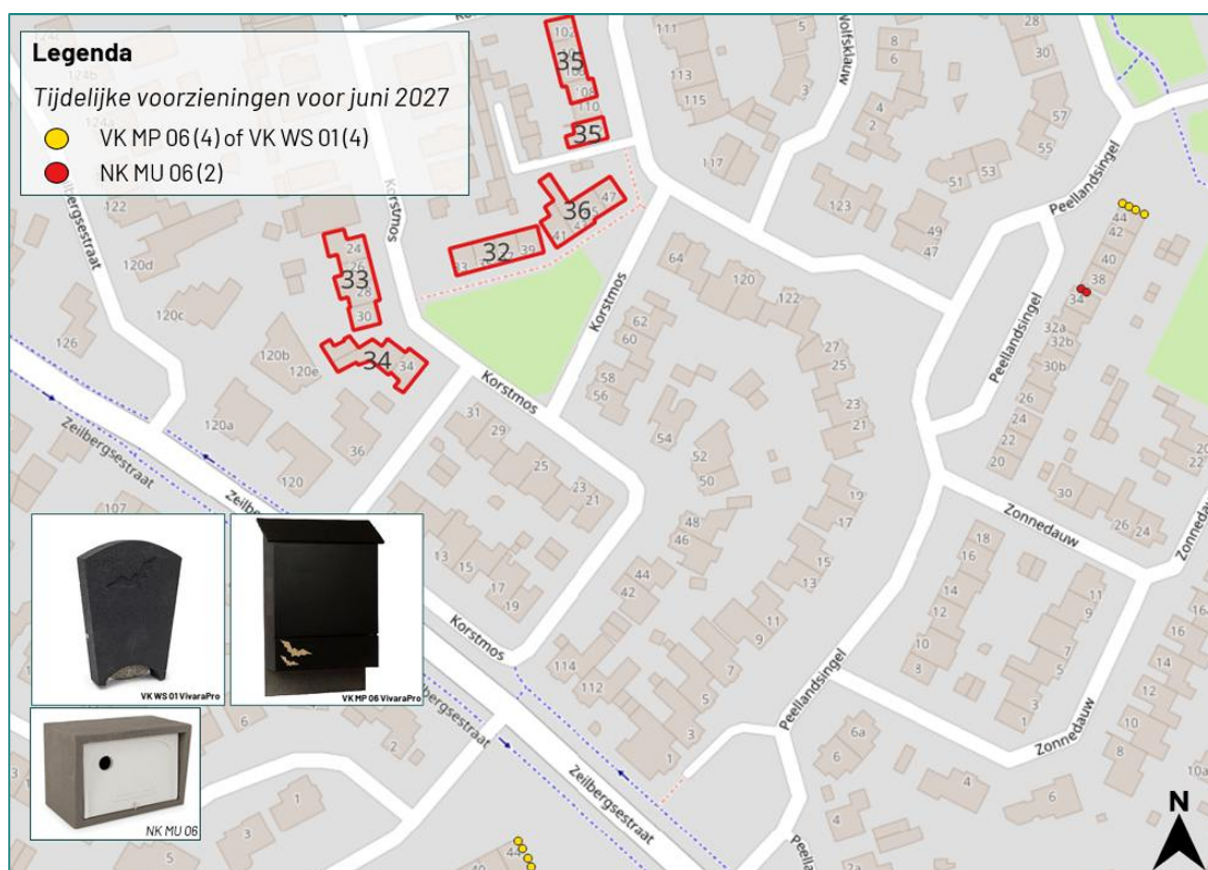
Bijlage 2. Locaties van de maatregelen

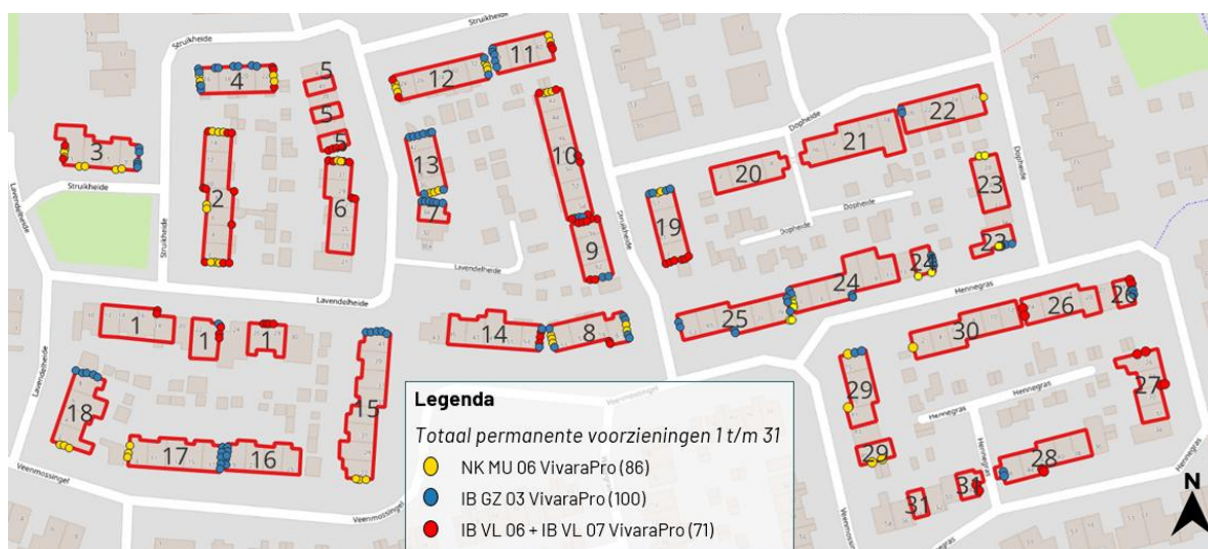
Figuur 2. Locatie van de tijdelijke voorzieningen voor huismuis.

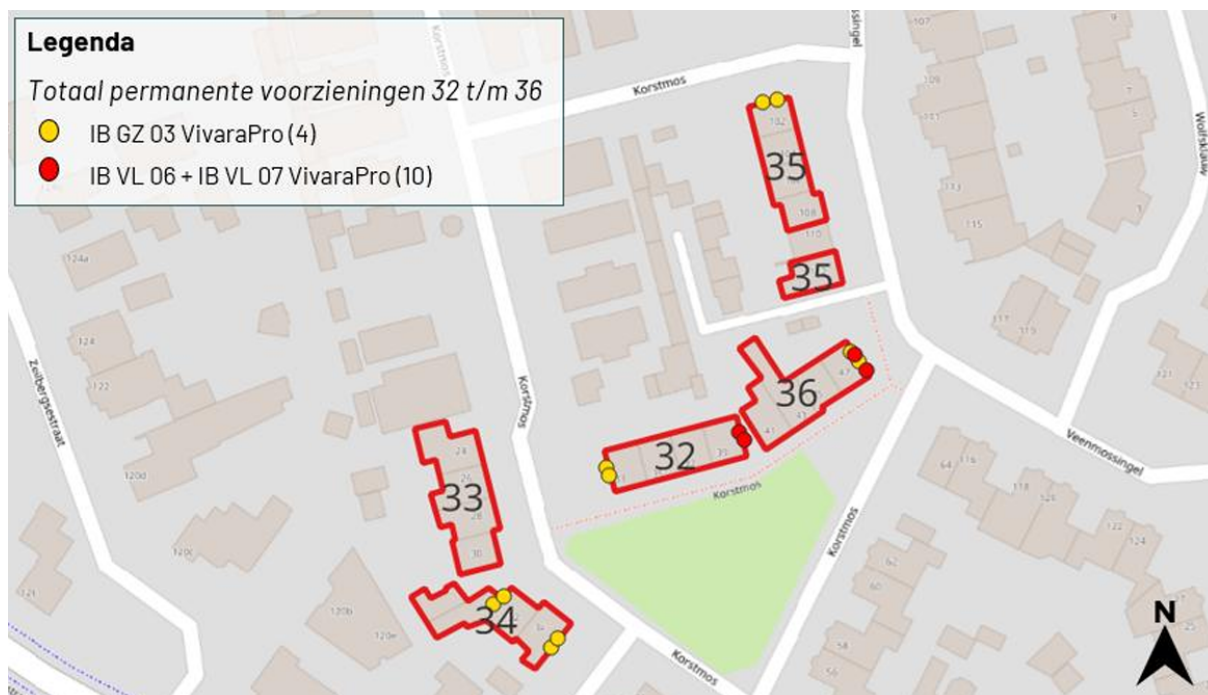
Figuur 3. Locatie van de tijdelijke voorzieningen voor gewone dwergvleermuis.

Figuur 4. Locatie van de tijdelijke voorzieningen voor gewone dwergvleermuis.

Figuur 5. Locatie van de permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw.

Figuur 6. Locatie van de permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw.

Figuur 6. Locatie van de permanente kraamvoorzieningen voor gewone dwergvleermuis.

Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Omgevingsvergunning flora- en fauna- activiteit		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/275060	
Naam initiatief	Renovatiewerkzaamheden Korstmos e.o. te Deurne	
vergunningsperiode	voor de periode van 1 september 2026 tot en met 31 december 2031	
Vergunninghouder		
Naam aanvrager		
Adres		
PC-Woonplaats		
<u>Gegevens werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden		
Telefoonnummer (vast)		
Telefoonnummer (mobiel)		
Contactgegevens ecooloog betrokken bij uitvoering		
Locatie(s) werkzaamheden		
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen		
Datum start werkzaamheden		
Overzicht planning werkzaamheden		
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 werkdagen van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	